

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PORAJ**

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2019 roku poz. 852 z późn.zm)

**Rada Gminy Poraj
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poraj.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Gminy Poraj

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2021**

I. Podstawy prawne programu

Podstawę prawną do prowadzenia działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku (t. j. Dz.U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.). Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być realizowane przez samorządy gminne oraz sposób ich realizacji. Zadania te obejmują :

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Uzależnienie od narkotyków czy innych substancji psychoaktywnych jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla dzieci i młodzieży, tym groźniejsze, że dokonujące się zmiany społeczno - ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie tych środków. Problem ten staje się współcześnie coraz bardziej dostrzegalny w szkołach, klubach czy innych ogólnodostępnych miejscach, gdzie w sposób anonimowy można łatwo sprzedać czy zażyć narkotyki. Zażywanie środków psychoaktywnych jest silnie związane z relacjami rodzinnymi, z wykluczeniem ze środowiska rówieśników czy ze zjawiskiem przemocy. Dlatego najbardziej efektywnym sposobem zwalczania i zapobiegania narkomanii są działania kompleksowe. Począwszy od szkół wspieranych przez rodziny i inne środowiska, które mają wpływ na wychowanie, poprzez służbę zdrowia, policję po media. Dlatego tak istotną rolę w zapobieganiu narkomanii odgrywa profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Poszerzając wiedzę na temat narkomanii, rozpoznawania i ograniczania zagrożeń, kształtowania u dzieci i młodzieży zdrowych wartości, zachowań i postaw można umiejętnie zapobiegać problemom używania środków psychoaktywnych. Dodatkowym zagrożeniem dla młodzieży jest pojawienie się na rynku tzw. „dopalaczy”, których skład chemiczny zazwyczaj nie jest znany. Należy położyć szczególnie duży nacisk na profilaktykę i przekazywanie wiedzy o negatywnych skutkach używania „dopalaczy” wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

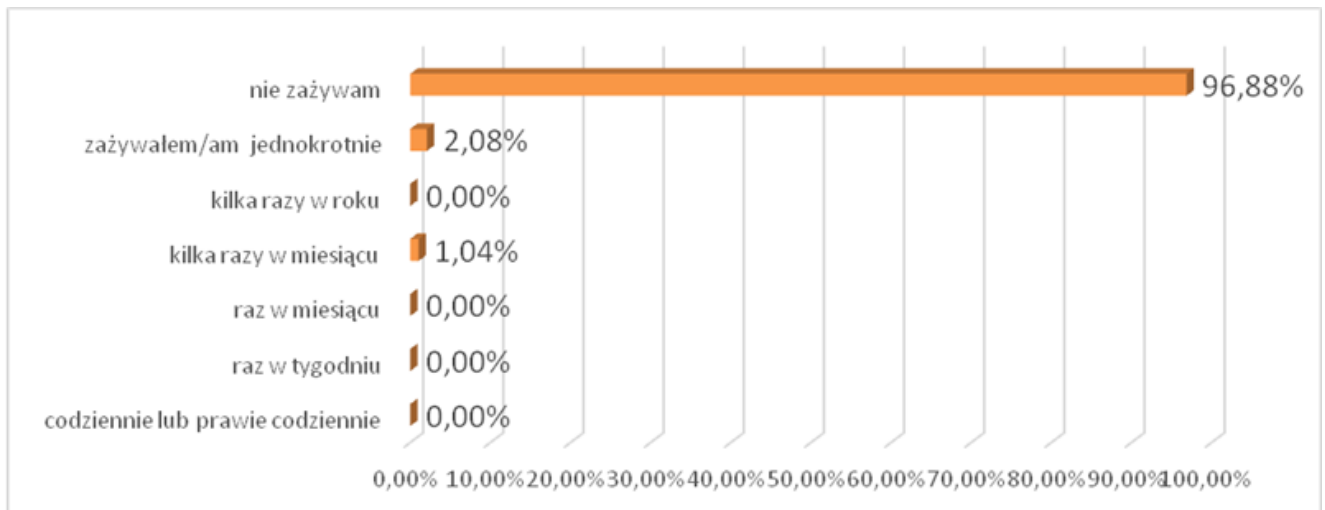
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poraj na rok 2021 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień. Finansową podstawę realizacji Programu stanowią dochody gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż

napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. Diagnoza problemów uzależnień w Gminie Poraj

Gmina Poraj obejmuje swym zasięgiem 8 sołectw i na dzień 16.11.2020 r. liczyła 10792 mieszkańców, w tym 1650 osób do 18 - stego roku życia. W gminie znajdują się 2 Żłobki, 2 Przedszkola i 6 Szkół Podstawowych. Do szkół podstawowych uczęszcza ogółem 788 uczniów. Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W IV kwartale 2019 roku na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poraju przeprowadzono Diagnozę problemów społecznych na terenie Gminy Poraj, której wyniki stanowią podstawę do opracowania Programu na 2021 rok. Jednym z analizowanych problemów był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Jego celem było oszacowanie skali problemu w Gminie Poraj, sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie. 3,22% respondentów przyznało, że sięgali kiedykolwiek po narkotyki. Wśród tych osób 2,08% zażywało narkotyki jednokrotnie, zaś 1,04% badanych sięga po nie kilka razy w miesiącu.

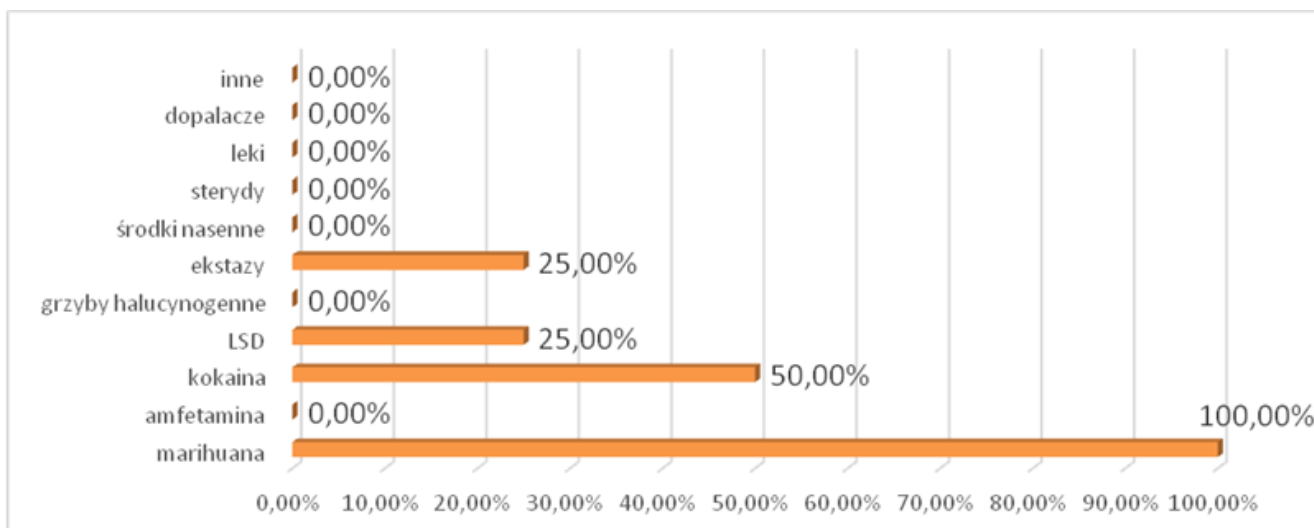
Wyk. 1. Częstotliwość sięgania po środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

Do kontaktu z środkami psychoaktywnymi przyznało się 9%. Mężczyźni zażywali te środki: jednokrotnie (6%) oraz kilka razy w miesiącu (3%). Kobiety nie sięgały po substancje psychoaktywne.

Wszyscy ankietowani, którzy sięgali po substancje psychoaktywne zażywali marihuanę. Co czwarty z nich dodatkowo zażywał LSD i ekstazy, a 50% osób sięgało po kokainę.

Wyk. 2. Rodzaj stosowanych substancji psychoaktywnych.

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

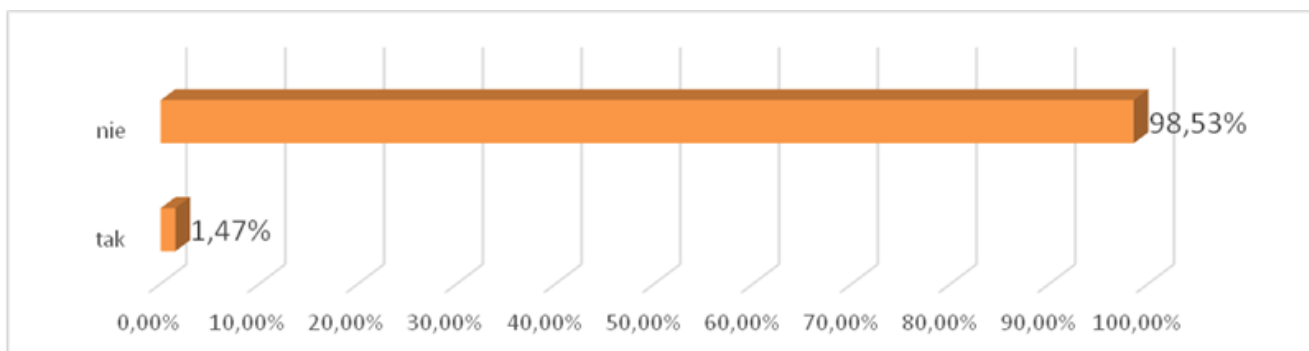
Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy było: towarzystwo (100,00%), ciekawość (75,00%), wpływ znajomych (50,00%), chęć zapomnienia o problemach (50,00%), chęć lepszej zabawy (50,00%) oraz chęć złagodzenia stresu (50,00%).

Mieszkańców Gminy Poraj poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

- 2,08% ankietowanych mieszkańców uważa, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy. Z tą opinią nie zgodziło się 86,46% osób, zaś 11,46% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie,
- 6,25% badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, zaś 80,21% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 13,54% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”,
- 78,29% ankietowanych uważa, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. 15,63% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia. 2,08% badanych sądzi, że dopalacze są bezpieczniejszą formą narkotyków,
- ze stwierdzeniem „okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgodziło się 5,21% osób, a 82,2960% nie zgodziło się z tą opinią. 12,50% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”,
- 4,17% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 81,25% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 14,58% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie,
- 5,21% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 79,17% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 15,63% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Następny blok pytań dotyczył problemu narkotykowego wśród uczniów szkół z Gminy Poraj. W pierwszym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 1,47% uczniów.

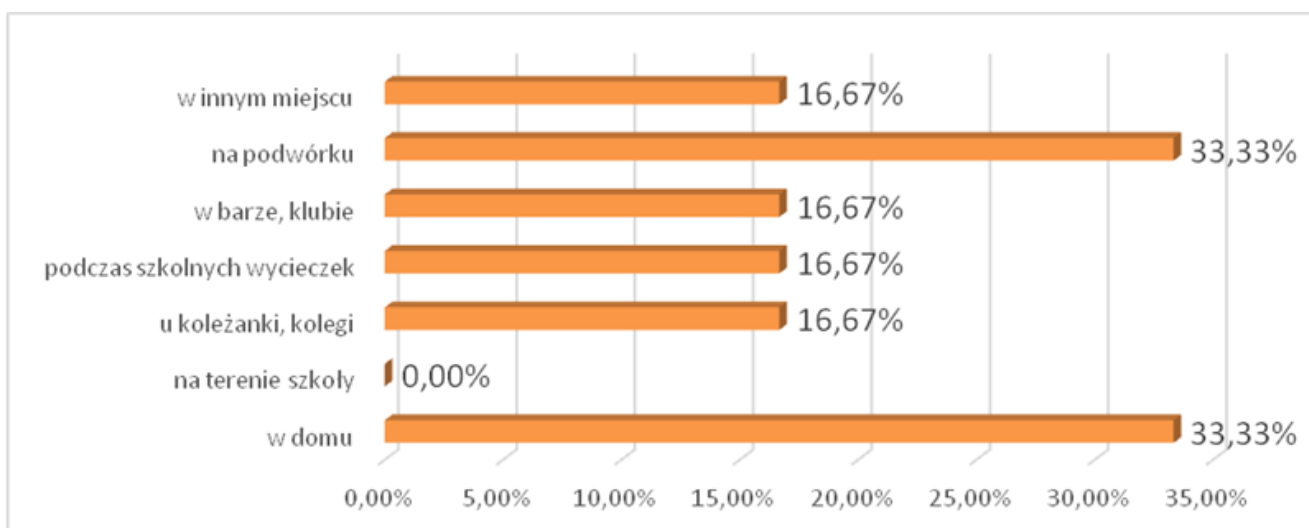
Wyk. 3. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

Do kontaktu z środkami psychoaktywnymi przyznało się 1% chłopców i 1% dziewczynek.

Uczniowie najczęściej sięgają po substancje w domu (33,33%), na podwórku (33,33%), u koleżanki/kolegi (16,67%), podczas szkolnych wycieczek (16,67%), w barze/klubie (16,67%) oraz również 16,67% uczniów wskazało także na inne miejsca.

Wyk. 4. Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

III. Wykaz działań

Zadanie I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniami:

1. Współpraca z instytucjami i organizacjami udzielającymi pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
2. Upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.
3. Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami, wobec których istnieje podejrzenie o używanie substancji odurzających.

Zadanie II. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje problem narkomanii poprzez:

1. Udzielanie specjalistycznych porad psychologicznych i prawnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom w Punkcie Konsultacyjnym.

Zadanie III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych:

1. Wspieranie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów.
2. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii lub promujące zdrowy styl życia bez używania środków odurzających.
3. Upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych lub zakup innych publikacji oraz czasopism z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień (udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach spotkań).
5. Organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnie szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków jest wyważone i racjonalne.
6. Dofinansowywanie programów edukacyjnych i profilaktycznych podejmowanych przez jednostki organizacyjne gminy oraz podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień.
7. Promowanie i dofinansowanie działań na rzecz organizacji imprez artystycznych, sportowych, rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, promujących zdrowy styl życia (m.in. wyjazdy turystyczno - rekreacyjne, festyny, koncerty, zawody).

Zadanie IV. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów narkomanii:

1. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie i dofinansowywanie instytucji lokalnych w organizacji imprez artystycznych dla społeczności gminy, mających wyraźne odniesienie do profilaktyki przeciwdziałania narkomanii.
3. Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych oraz w sprawach związanych z przeciwdziałaniem rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży, jak również w zakresie skutecznego reagowania w przypadkach naruszenia prawa i porządku publicznego.

Zadanie V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Objęcie wsparciem socjalnym osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Rozpowszechnienie informacji o możliwościach pomocy osobom uzależnionym.
3. Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień.

IV. Finansowanie programu.

Realizacja zadań w ramach Gminnego Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Poraj finansowana będzie ze środków pobieranych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 851 - ochrona zdrowia:**

dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii- **10 000,00 zł**

V. Realizatorem Programu jest Urząd Gminy Poraj.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. Program na 2021 rok został opracowany w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020. Zadania ujęte w Gminnym Programie są inicjowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy, która czuwa nad realizacją Programu i koordynuje realizację poszczególnych zadań.

W związku z powyższym przedkłada się Radzie Gminy przygotowany Program na 2021 rok, którego założeniem jest prowadzenie działań zmierzających do poprawy sytuacji osób i rodzin, w których występuje problem uzależnień.

Sporządził:

Sekretarz Gminy

Anna Trąbska